

23824

Ա. ԱՆԴՐԵՅԵՎ

ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ
ՅԵՎ ՄԵՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԽՍՀՄ ԳԵՂԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ • 1936

331.87

Ա-58

2 FEB 2010

331.87

Ա-57

ար

Պաշտոնական քույր լեզվերեն, միջոց

Ա. ԱՆԴԵՅԵՎ

ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ
ՅԵՎ ՄԵՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ձառ' արձանագած
Համ Կ(բ)Կ ԿԿ պլենումում
1935 թ. դեկտեմբերի 24-ին

1009
39028

41017

ՀԿ(բ)Կ ԿԿ ՀԵՐՏՈՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1936

А. АНДРЕЕВ
СТАХАНОВСКОЕ ДВИЖЕНИЕ
И НАШИ ЗАДАЧИ

Армпартиздат, Ереван

Ընկերներ, ընկեր Ստալինը ստախանովա-
կանների խորհրդակցութեանն իր արտասա-
նած ճառում սպառնչ կերպով բնորոշեց
այս մեծ շարժումը: Ընկեր Ստալինի այդ
ճառը մի հզոր կոչ էր, վորին մեր խոր-
հրդային յերկրի բանվորները պատասխա-
նեցին ստախանովյան շարժման նոր վերել-
քով, և այնտեղ, վորտեղ կային հատ ու
կենտ ստախանովականներ, նրանք դարձան
տասնյակներ ու հարյուրավորներ, այնտեղ,
վորտեղ կային առանձին խմբակներ, շար-
ժումն ընդգրկեց ամբողջ ձեռնարկություն-
ներ, իսկ այն ստախանովականները, վո-
րոնք առանձին ձեռնարկություններում

հանդիսանում եյին ստախանովյան շարժման պիոներները, ստախանովյան խորհրդակցությունից հետո տվին աշխատանքի արտադրողականության նոր ռեկորդներ, այսինքն ավելի հեռու զենացին։ Այդ ցույց ե տալիս միայն այն, վոր այդ մարդիկ՝ ստախանովականները, ինչպես նրանց ճիշտ բնորոշեց ընկեր Ստալինը, — նոր մարդիկ են, վոչ թե ժամանակավոր հաջողությունների մարդիկ, այլ այնպիսիք, վորոնք իրենց խոսքը քամուն չեն տալիս, մարդիկ, վորոնք իրենց խոստումները ճշտիվ կատարում են։ Դրա խալացույցն են հանդիսանում, որինակ, ջուլհակուհի Վինոգրատովաները, վորոնք խորհրդակցության ժամանակ խոստում տվին ընկեր Ստալինին և գործարան վերադառնալով անցան 216 դադդյահի։ Այդպիսի որինակներ շատ կարելի չեն բերել։

Այդպիսով ստախանովյան շարժումն այժմ համակել ե ամբողջ յերկիրը։ Այժմ չկա վոչ մի անկյուն, վոչ մի ձեռնարկու-

թյուն, վորտեղ ստախանովականներ չլինեն և վորտեղ այդ խոսքը հատուկ պատիվ չըվայելի։

Դժվար ե ստախանովյան շարժման արդյունքները պարփակել վորեն թվերի կամ վիճակագրական տվյալների մեջ, սակայն պարզ ե մի բան՝ ստախանովյան շարժումն արդեն հսկայական չափով անդրադարձավ մեր ամբողջ տնտեսության վրա և յեկեկետ դարձավ մեր հետագա ամբողջ տնտեսական աշխատանքի համար։ Այժմ դրանից պետք ե յեղնել տնտեսության զանազան ճյուղերի և յուրաքանչյուր առանձին ձեռնարկության արտադրության բոլոր պլանները կառուցելիս։

Մեր ստախանովյան շարժումը դեռ շատ յերիտասարդ ե, սակայն նա արդեն բավականաչափ լուրջ հաջվեկչիւ ունի։ Ստախանովյան շարժման արդյունքն ե հանդիսանում այն, վոր մեր տնտեսության ճյուղերը մեկը մյուսի հետևից ժամկետից առաջ կատարում են իրենց արտադրական պլան-

ները: Ստախանովյան շարժումը լուրջ կերպով դրեց հնդամյակը ժամկետից առաջ կատարելու հարցը: Նա արմատապես փոխում է մեր ձեռնարկությունների նախագծային բոլոր կարողությունները՝ բարձրացնելու ուղղությամբ: Նա կոտրեց հին նորմաները: Ստախանովյան շարժումը նոր բարձրության հասցրեց բանվորներին նյութական մակարդակը և նրանց աշխատավարձը:

Յեւ, վերջապես, ստախանովյան շարժումը ԽՍՀՄ-ն նոր բարձրության և հասցնում ամբողջ կապիտալիստական աշխարհի առջև, և այդ է նրա քաղաքական հսկայական նշանակությունը:

Բայց և այնպես, չնայած դրան, մենք պետք է ասենք, վոր ստախանովյան շարժումը դեռ իր սկզբնական շրջանումն է դանդաղում: Այդ վկայում է, թե ինչպիսի հսկայական ուժեր ունի նա իր մեջ: Այդ վկայում է, վոր ստախանովյան շարժումը, վոր շարունակում է ծավալվել, դեռ իրեն

ցույց կտա առաջիկայում: Նա դեռ չի ծավալել իր ամբողջ հսկայական ուժը:

Ստախանովյան շարժման կապակցությամբ մեր ունեցած խնդիրները շատ վորոշակի ձևակերպված են ընկեր Ստալինի հայտնի ճառում, գործողությունների այդ իսկական ծրագրում, վոր տրված է մեր կուսակցության աշխատանքի ամբողջ առաջիկա շրջանի համար: Ներկա պլենումի խնդիրն է՝ գործողությունների այդ ծրագրի հիման վրա կոնկրետացնել կուսակցական, տնտեսական, խորհրդային, կոմյունիստական ու արհմիութենական կադմակերպությունների առաջիկա գործնական աշխատանքը:

Ստախանովյան շարժումը շատ հարցեր է դնում մեր առջև: Յես կուզեյի կանգ առնել միայն այն միջանի հարցերի վրա, վորոնք վորոշելու յեն ստախանովյան շարժման թե՛ տեմպերը, թե՛ առաջիկա հաջողությունները:

Ընկեր Ստալինն իր ճառում ասաց.

«Յնդերն այն և, վոր ոգնենք ստախա-
նովականներին՝ ե՛լ ավելի ծավալելու
ստախանովյան շարժումը և այն լայն ու
խոր տարածելու ԽՍՀՄ-ի բոլոր մարզե-
րում ու շրջաններում»:

Ի՞նչպես և ծավալվում մեզ մոտ ստախա-
նովյան շարժումը: Առաջժ մի ազեռ իրա-
յտադեպ կերպով և ծավալվում: Ինքնին
հասկանալի չէ, վոր այդ մեծ շարժման ա-
ռաջին ետևսում միանգամայն անխուսա-
փելի չէ վորոչ խայտաբղետությունը:
Բայց մենք պետք է յեղենք նրանից, վոր
յեթե այդ խայտաբղետությունը շարու-
նակվի, նա կարող է վորոչ ճակատամասե-
րում ձախողում սպառնալ ստախանովյան
շարժմանը: Յեթե մեր տնտեսություն ա-
ռանձին ճակատամասերն սկսեն հետ մնալ,
իսկ մյուսներն առաջ գնան, կարող է խղում
առաջանալ արտադրության հոսանքում,
հետ մնացողները կվիժեցնեն ու կդանդա-
ղեցնեն առաջ գնացող ճյուղերի դործը:

Սկսենք վերելից՝ վերցնենք ժողովրդա-

ները և տեսնենք, թե ի՞նչ վիճակի մեջ է
դործը: Ծանր Արդյունաբերության ժող-
կոմատը մնացած բոլորից առաջ է քայլում:
Նրան հետևում են յերկաթուղային տրանս-
պորտը և սննդարդյունաբերությունը: Հետ
են մնում տնտեսություն մյուս ճյուղերը,
որինակ՝ աշխարհի կարևոր ճյուղեր, ինչ-
պիսիք են թեթև ու տեղական արդյունաբե-
րությունը: Հետ է մնում տնտեսություն
աշխարհի ճյուղ, ինչպիսին է անտառայի-
նը, վորը հսկայական նշանակություն ունի
ամբողջ հիմնական շինարարությունն ա-
պահովելու համար: Հետ է մնում ջրային
տրանսպորտը:

Յես կուղեյի կանգ առնել թեթև արդյու-
նաբերության վրա, վորտեղ առանձնապես
ցայտուն կերպով է արտահայտված ոտա-
խանովյան շարժման թույլ ծավալումը և
նրա սխալ ուղղությունը: Հայտնի չէ, վոր
թեթև արդյունաբերության մեջ քիչ է են
նշանավոր ստախանովականները: Բոլորին
եւ հայտնի չեն Վինոգրադովաների, Իլա-

բիոնովայի, Ուելնցովայի, Լապչինայի և ուրիշ շատերի անունները, վորոնք ջուլհակության ասպարեղում շատ հեռու յեն թողել արտադրողականության ամերիկյան բոլոր նորմաները: Յեւ, սակայն, պետք ե ասել, վոր ստախանովյան չարժումը թեթեւ արդյունաբերության մեջ միակողմանի յե դարգանում: Ի՞նչ խնդիր ե դրել ստախանովյան չարժումը: Քամել տեխնիկայից ամեն ինչ, մինչև հաստակը: Արդյոք այդպիսի՞ ուղղություն ունի գործը տեքստիլ արդյունաբերության մեջ: Վո՛չ, ըստիս, այդպես չե: Այնտեղ գործին տրված ե գլխավորապես այնպիսի ուղղություն, վոր ավելի քիչ թվով բանվորներ ընդգրկեն ավելի մեծ թվով դաղդյահներ: Այդ ճիշտ չե, վորովհետև այդ պրակտիկայի հետևանքն ե լինում այն, վոր այնտեղ տեխնիկան ինչպես հարկն ե չի ողտադործվում: Դրան ապացույց ե այն փաստը, վոր հարյուրավոր ու նույնիսկ հազարավոր ստախանովականներ ունեցող առանձին

տեքստիլ գործարանները չեն կատարում իրենց արտադրական պլանները: Մեծ թվով դաղդյահներ սպասարկելու, ջուլհակների ու մանողների աշխատանքը մեքենայաբար խտացնելու հետևից ընկնելը հանդում ե յուրաքանչյուր դաղդյահի արտադրական նորմաների թերակատարմանը:

Յես կարող եյի այստեղ առանձին փաստեր բերել: Վերցնենք, որինակ, մետաքսի արդյունաբերությունը: Համկ(բ)կ Կենտկոմի արդյունաբերական բաժինը հետադոտեց 8 գործարան: Խտացված աշխատանքի անցած այդ գործարաններում կա 1481 բանվորուհի. դրանցից դաղդյահի նորման չեն կատարում 59 տոկոսը: Բամբակեղեն գործվածքների 19 գործարանում 1654 ջուլհակուհի փոխադրվել ե խտացված աշխատանքի: Նրանցից նորման չեն կատարում 756 բանվորուհի, այսինքն համարյա կեսը: Բրդեղենի գործարանները, — 1556 բանվորուհի փոխադրվել են խտացված աշխատանքի, նրանցից նորմա չեն կատարում

436 բանվորուհի: Սերեղայի վուչի կոմբի-
նատն ունի 856 բանվորուհի, վորոնք ստա-
խանառվականներ են համարվում և փոխա-
դրված են խտացված աշխատանքի, իսկ
ներանցից 488 բանվորուհի նորման չեն կա-
տարում: Յես կարող եյի դեռ շարունակել
այս ցուցակը: Ի՞նչ են վկայում այս փաս-
տերը: Նրանք վկայում են ստախանովյան
շարժման եյությունը խեղաթյուրելու մա-
սին: Մեծ թվով դադդյահներ սպասարկի-
լու հետեից ընկնելն առաջ է բերում նոր-
մաների մասսայական թերակատարում և
սարքավորման վատ ողտադործում: Դրա
հետեանքը լինում է այն, վոր բավակա-
նաչափ մեծ թվով ստախանովականներ ու-
նեցող դործարաններ, այնուամենայնիվ,
ընթանում են պլանի թերակատարումով,
որինակ՝ Յակովլևիսկի կոմբինատն ունի
1140 վինոգրադովական, իսկ 11 ամսում
պլանը կատարվել է միայն 66 տոկոսով:
Ճի՞շտ է արդյոք ստախանովյան շարժման
դադդացման այդպիսի դիժը—այդպիսի

նշղռությունը: Իհարկե ճիշտ չէ: Արդյո՞ք
միմիայն տեքստիլ արդյունաբերությամբ
ե սահմանափակվում այս բանը: Յես կար-
ծում եմ, վոր վոչ միայն տեքստիլ ար-
դյունաբերությամբ: Այնտեղ այդ խեղա-
թյուրումն ամենացայտուն արտահայտու-
թյունն է գտել միայն: Սակայն այդ դժով
պետք է ստուգել մեր տնտեսության նաև
մյուս բոլոր ճյուղերը և առանձին ձեռնար-
կությունները:

Դրանով յես բնավ չեմ ուզում ասած լի-
նել, թե բանվորներին չպետք է փոխադրել
մեծ թվով մեքենաների ու դադդյահների
սպասարկման, բայց պետք է փոխադրել
բանիմաց կերպով, առաջուց նախապատ-
րաստական լավ աշխատանք կատարելով,
փոխադրել այնպես, վոր այդ փոխադրե-
մանը հետևի յուրաքանչյուր դադդյահի
աշխատանքի արտադրողականության բարձ-
րացումը: Այլապես ի՞նչ իմաստ ունի այդ
խտացումը: (Ծափահարություններ):
Կարելի՞ չէ տեքստիլ արդյունաբերության

մեջ բարձրացնել դադդյաճի արտադրողականությունը: Իհարկե կարելի չէ, և առանձին ջուլհակուհիներ հիանալի որինակներ են տալիս այդ ուղղությամբ: Բայց պետք է, վոր մեր մանածադործները հրաժարվեն այն հայացքից, թե իրենց դադդյաճներն արդեն աշխատում են համարյա մինչև հնարավոր սահմանը: Յես պետք և ասեմ, վոր այդ կարծիքը բավական տարածված է մանածադործների ղեկավարներին մեջ: Յեթե կարողանում են յուրաքանչյուր դադդյաճի արտադրանքը հասցնել 105—110 տոկոսի, կարծում են, վոր իբր իրենց նորմաները շատ բարձր են, և այդ մեծ նվաճում է համարվում: Իսկ յեթե արագացվի դադդյաճի շարժումը, ինչպես անում են փեքանի ձեռնարկություններում, առանձին ջուլհակուհիներ տալիս են մինչև 150 տոկոս արտադրանք: Պետք է ինչպես հարկն է աշխատել այդ գործի վրա և հրաժարվել այն տրամադրություններից, թե սարքավորումն աշխատում է մինչև

հնարավոր սահմանը: Յեթե այդ սարքավորումը կարգին սրահվի, և վերացվեն անկանոնությունները կիսաֆաբրիկատների, ոժանդակ նյութերի ու պահեստի մասերի մատակարարման ասպարեզում, վորոնց շնորհիվ հսկայական պարապուրդներ են ստացվում, ապա մենք յուրաքանչյուր դադդյաճից անսլայման ավելի բարձր արտադրողականություն կստանանք, քան այժմ: Ահա թե, ընկեր մանածադործներ, ուր պետք է ուղղել ստախանովյան շարժումը: Դուք անսլայման պետք է անհատադ վերակառուցվեք այդ տեղակետից, այն ժամանակ դուք իրապես կծավալեք ստախանովյան շարժումը և հետամնաց արդյունաբերությունից կդառնաք առաջավոր:

Յես վերցրի տեքստիլ արդյունաբերությունը, բայց կարծում եմ, վոր պետք է քննել նաև արդյունաբերության մյուս բոլոր ճյուղերի պրակտիկան և հասնել ստա-

խանութան շարժման իրական կաղճակներս-
մանն ամենուրեք:

Ընկեր Սերգոն արդեն ասաց, վոր նույ-
նիսկ Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմա-
տը, վորն ընթանում է ժողովրդակ. տըն-
տեսության մյուս բոլոր ճյուղերի առջևից,
ունի ճյուղեր, վորոնք հետ են մնում ստա-
խանության շարժման ծավալման տեսակե-
տից, որինակ, նավթի, պղնձի, մասամբ
քիմիական, շինարարական արդյունաբե-
րությունը և այլն: Այդ ճյուղերում ստա-
խանության շարժման ծավալումը պետք
է հատուկ թափ ստանա, վորովհետև
ներանք նախ շատ կարևոր են, և յերկրորդ՝
այն պատճառով, վոր ներանք վոչնչով չեն
սահմանափակված՝ վոչ սարքավորման պա-
կասությամբ, վոչ նյութերով, վոչ հում-
քով:

Վերցնենք, որինակ, Անտառային ար-
դյունաբերության ժողկոմատը: Յես պետք
է ասեմ, վոր ընկեր Լոբովը մի քիչ
կախատեսորեն զեկուցեց Կենտրոնի պլենու-

մում: Անտառային արդյունաբերության
մեջ ստախանության շարժումը բավակա-
նաչափ չի ծավալվել, և հարկավոր է դեռ
շատ լուրջ աշխատել, վորպեսզի այդտեղ
ևս առաջ մղվեն աշխատանքի ստախա-
նության մեթոդները: Անտառային արդյու-
նաբերության մի շարք տրեստներում պլա-
նի կատարման վոչ վատ ցուցանիշների հետ
միասին կան նաև այնպիսի տրեստներ, վո-
րոնք վատ են կատարում ծրագրերը: Այս-
պես, որինակ, Նովոսիբիրսկի տրեստը 11
ամսվա ընթացքում կատարեց ծրագրի
միայն 66 տոկոսը, Սվերդլովսկի տրեստը՝
74 տոկոսը, «Լեն-Լեսը»՝ 76 տոկոսը:
Չնայած թղթի արդյունաբերության մեջ
կան այնպիսի նշանավոր ստախանավա-
ներ, ինչպիսիք են Պրոնինները և այլն,
թղթի արդյունաբերությունն այնուամե-
նայնիվ հետ է մնում:

Յեթե ավելի ցածր ձեռնարկություններն
իջնենք, ապա ստախանավաճանների մեծ մա-
սը գտնվում է հիմնական արտադրող ցեխե-
րում և ավելի վեր՝ նախապատրաս-

տական ու պատրաստող ցեխերում: Որինալ, մեքենաշինության ասպարեզում ստախանովյան շարժումն ավելի շատ ընդգրկել է ջուլհակային ու մանվածքային նախապատրաստման ցեխերը: Տեքստիլ արդյունաբերության մեջ այդ շարժումն ընդգրկել է մշակման ցեխերը, և ավելի քիչ՝ ցեխերը և ավելի քիչ՝ նախապատրաստողները: Յերկաթուղիներում ստախանովյան շարժումը կենտրոնացած է գլխավորապես շոգեքարշի աշխատողների, նորոգման դործարանների բանվորների մեջ և ավելի քիչ չափով, ինչպես արդեն ասաց ընկ. Կադանովիչը, յերթեկեկության և ուղու աշխատողների մեջ:

Ահա, որինալ, ըստ Լենինգրադի մարզային կոմիտեյի հաղորդադրության, ինչպես է դրուվյունը մի շարք դործարաններում: Ստալինի անվան դործարանում բոլոր բանվորների նկատմամբ ստախանովականների միջին թիվը կազմում է 12 տոկոս, իսկ ցեխերում—դարձնոցում՝ 36 տո-

կոս, ձուլարանում՝ 15 տոկոս, տուրբինային ցեխում՝ 7,7 տոկոս և հիդրոտուրբինային ցեխում՝ 7,5 տոկոս: Վորովսկու անվան դործարանի հիմնական ցեխերում ստախանովականները կազմում են բանվորների 16,8 տոկոսը, իսկ ոժանդակ ցեխերում՝ միայն 3,9 տոկոսը: Գեղաներկերի դործարանների հիմնական ցեխերում՝ 13 տոկոսը, իսկ ոժանդակ ցեխերում՝ 2,9 տոկոսը: «Կրասնի Տրեուդոլնիկ» դործարանի հիմնական ցեխերում ստախանովականները կազմում են աշխատողների 18 տոկոսը, իսկ ոժանդակ ցեխերում՝ 11 տոկոսը: Յես կարծում եմ, վոր այդ որինալները տիպիկ են մեր ամբողջ արդյունաբերության համար:

Ահա ձեզ ստախանովյան շարժման խայտաբղետությունը ներքևում՝ արտադրության մեջ: Արդյոք այդ խայտաբղետությունը հետադայում չի՞ խանգարի ստախանովյան շարժման ծալալման հաջողությունը: Անտարակույս: Յեթե նախապատ-

բաւարար զցեխերը հետ մնան, նրանք կլլիթե-
ցընեն վերջնական մշակման ցեխերի դործը:
Յեթե յերկաթուղում յերթեկեկության և ու-
ղու աշխատողները հետ մնան, դա կլլոյն-
չացնի մեքենավարների ստախանովյան աշ-
խատանքը, յեթե մանածագործները հետ
մնան, կծախողեն ջուլհակ ստախանովա-
կանների աշխատանքը և այլն: Յեւ այդ-
պիսի ճախողումների որինակներն արդեն
քիչ չեն: Ահա թե ինչու մեր խնդիրն է՝
ծաւլալել ստախանովյան շարժումը ար-
տադրութեան ամբողջ հոսանքում, բոլոր
ողակներում, բանվորների բոլոր խմբե-
րում՝ թե արտադրական և թե ոժանդակ
բանվորների մեջ տնտեսութեան այն բոլոր
ճյուղերում, վորոնք իրենց աշխատանքով
սպասարկում են մյուսների աշխատանքը:
Այն ժամանակ ստախանովյան շարժումն ա-
վելի մեծ թափ և ուժ կստանայ:

Յեւ կրկնում եմ, իհարկե, հիմարութեան
և սխալ կլիներ միանգամից պահանջել, վոր
ստախանովյան շարժումն անպայման հա-

վասարաչափ ընթանա: Շարժման դարդաց-
ման սկզբնական շրջանում միանգամայն
անխուսափելի յե այդ անհավասարաչափու-
թյունը: Սակայն այժմ մենք այդ շարժումը
պետք է այնպես կազմակերպենք, վոր այդ
անհավասարաչափութեանը վորքան կարելի
յե փոքր լինի, վորովհետեւ նա սպառնում
է ճախողել առաջ ընթացող ճյուղերի և
բանվորների առանձին կատեգորիաների աշ-
խատանքը:

Ինչ է ասում այդ անհավասարաչափու-
թյունն ու խայտարղետութեանը: Նա աս-
ում է, վոր տնտեսական ու կուսակցա-
կան կազմակերպութեանը բավարար
չափով չեն ղեկավարում ստախանովյան
շարժումը, վոր ստախանովյան շարժումը
բավականաչափ չի կազմակերպւած: Ինչ-
պիսի հզոր շարժում ել լինի, նա կարող է
հաջող դարդանալ միմիայն կազմակերպւած
լինելու դեպքում, ամենորոյա ղեկավարու-
թեան ներքո: Խնդիրն այն է, վոր ծաւա-
լենք ստախանովյան շարժումը արհադրու-

Թյան ամբողջ հոսանքում, նրա ամբողջ
կոնվեյերում, բոլոր ճյուղերում: Իհարկե,
խոսք անդամ չի կարող լինել լիակատար
հավասարաչափության մասին: Այսուհետև
ևս մեզ մոտ կլինեն առաջ դնացողներ և
հետ մնացողներ, իսկ խոսքը վերաբերում է
նրան, վոր առաջ քաշենք հետ մնացողնե-
րին, վոր նրանց հետ մնալը չկարողանա
ձախողել առաջ դնացողների աշխատանքը:
Պարզ է, վորքան ավելի շուտ ու յեռանդա-
գին ձեռնամուխ լինեն մեր տնտեսավար-
ները և կուսակցական կադմակերպություն-
ները ստախանովյան շարժման ղեկավար-
մանը, այնքան քիչ կլինի խայտաբղետու-
թյունը, այնքան ավելի հաջող առաջ կգնա
նա:

ՆՈՐՄԱՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ ՄԻՍԻՆ

Յերկրորդ հարցը, վորի վրա յես կուղեյի
կանդ առնել, նորմաների հարցն է: Ընկեր
Ստալինը ստախանովականների խորհրդ-

ղակցությանն իր արտասանած ճառում
ասաց.

«Ներկայիս տեխնիկական նորմաներն ար-
դեն չեն համապատասխանում իրականու-
թյանը, նրանք հետ են մնացել և արդե-
լակ են դարձել մեր արդյունաբերության
համար, իսկ մեր արդյունաբերությունը
չարգելակելու համար անհրաժեշտ է փո-
խարինել դրանք նոր, ավելի բարձր
տեխնիկական նորմաներով: Նոր մաշ-
դիկ, նոր ժամանակներ, — նոր տեխնի-
կական նորմաներ»:

Այդ խորապես ճիշտ է, նախ այն պատ-
ճառով, վոր ստախանովականներն իրենց
աշխատանքով արդեն կոտրեցին տեխնիկա-
կան ներկա նորմաները, իսկ յերկրորդ՝
այն պատճառով, վոր տեխնիկական ներկա
նորմաներն արդեն հնացել են, վորովհետև
վոչ—ստախանովական բանվորների հսկա-
յական մեծամասնությունն ևս գերակառու-
րում է այդ նորմաները: Յես միայն մեկ
յերկու տիպիկ օրինակներ կբերեմ այդ աե-

սակեալից: ՀամԿ(բ)Կ Կենտրոնի արդե-
նաբերական բաժինն ստուգեց զանազան
տիպի արդյունաբերական 10 ձեռնարկու-
թյուն՝ Իժորսկի գործարանը, Կիրովսկի,
Սորմովոյի, «Սերսլ և Մոլոտ» գործարա-
նը և այլն, վորոնք ընդգրկում են 35 հազ.
բանվոր: Այդ բոլոր ձեռնարկություննե-
րում սահմանված նորմաները գերակատա-
րում ե բանվորների 91 տոկոսը, իսկ առան-
ձին գործարաններում նորմաները գերակա-
տարում ե բանվորները 97 տոկոսը: Հարց
ե ծագում, ի՞նչ ե մնում ուրեմն այդ նոր-
մաներից: Նախ, նրանք արդեն փաստորեն
վերացվել են ստախանովականների կողմից,
վորոնք յեռապատիկ և ավելի անգամ դե-
րակատարում են նորմաները, յերկրորդ
այդպիսի նորմաները նշանակում են վորևե
նորմայի բացակայություն, յերրորդ, նոր-
մաները պարզապես հնացել են: Մեծ
թվով գործարաններում նորմաների զգալի
մասը սահմանվել ե դեռ յերկու տարի և
ավելի առաջ: Ահա օրինակ, № 42 գործա-

րանում նորմաների ընդհանուր թվից 65
տոկոսը սահմանվել ե մինչև 1934 թվա-
կանը, այսինքն յերկու տարի առաջ և մի-
այն 35 տոկոսը սահմանվել ե 1934 և 1935
թվականներին: Իսկ այդ ժամանակամիջո-
ցում նույն գործարանում տեխնիկական
խոչորագույն փոփոխություններ են կա-
տարվել թե՛ սարքավորման մեջ և թե՛ տը-
տադրության տեխնոլոգիական պրոցեսում:
Նշանակում ե, ներկա նորմաներն անախրո-
նիզմ են դարձել, դարձել են մի արգելակ
արդյունաբերության առաջընթացի համար:
Ահա թե ինչու ներկա նորմաները պետք ե
վերանայվեն և փոխարինվեն նոր նորմանե-
րով:

Յեւ այդ թերեւս ամենահիմնական և ա-
մենաբարդ հարցն ե ստախանովյան շարժ-
ման կաղմակերպման մեջ: Վերջին հաշվով
ստախանովյան շարժման վորակական ամե-
նակարեոր արդյունքը նոր նորմաների ան-
ցննելն ե: Տնտեսության բոլոր ճյուղերը,
բոլոր ձեռնարկությունները պետք ե անհա-

սյաղ անցնեն այդ մեծ դործի պրակտիկ նախապատրաստմանը, վորովհետև նորմաների վերանայման հաջողութիւնն ամբողջովին կախված կլինի մեր նախապատրաստումից:

Նորմաների վերանայման կապակցութեամբ յես կուղեյի նախ և առաջ միջանի խոսք ասել նորմավորման հին պրակտիկայի թերութիւնների մասին, վորսկսողի մենք, համենայն դեպս, նոր աշխատանքում չկրկնենք այդ հին պրակտիկան: Վորն ե նորմաներ սահմանելու հին սխտեմի հիմնական թերութիւնը: Նախ և առաջ հին նորմաները սահմանելիս յեկեկո եյին ունենում այն, վոր լուսանկարում եյին աշխատանքի ամբողջ վիճակը, նրա բոլոր թերութիւններով,—պարապուրդներով, ամեն տեսակ ոժանդակ ուղեւորանքներով, և այդ ամենը մտցվում եր նորմայի մեջ: Ուստի հին նորման հաճախ առաջ չեր մղում արտադրութիւնը և հանդիսանում

եր ձեռնարկութեան մեջ արտադրութեան կազմակերպման բոլոր թերութիւնների սոսկ արտացոլումը: Արդյոք կարո՞ղ ենք մենք այժմ նոր նորմաների մեջ մտցնել այդ բոլոր պարապուրդները, սարքավորման սխալ և վոչ-լրիւ ողտադործումը և այլն: Վոչ մի դեպքում: Ստանանվականները մեզ հրաշալի դեղատոմսեր են տալիս, թե ինչպես պետք ե կառուցել նոր նորմաները:

Յերկրորդ թերութիւնը,—նորման, վորպես կանոն, համապատասխան եյին դարձնում վոչ թե այն բանին, թե մարդը վորքան կարող ե արտադրել, այլ գլխավորապես այն բանին, վոր աշխատավարձը չիջեցվի: Կարո՞ղ ենք արդյոք մենք այժմ յեկնել դրանից: Իհարկե վոչ: Պարզ ե վոր այժմ վոչ մի խոսք չի կարող լինել աշխատավարձն իջեցնելու մասին: Ընդհակառակը, աշխատավարձն ավելանալու յես ստանդարտի շարժման կապակցութեամբ: Ուստի և նորմավորման ամբողջ պրակտի-

կան հարկավոր ե չուռ տալ աշխատեալ, վոր
յեւակեալ հանդիսանա հետեյալը. վոր քան
կարող ե արտադրել բանվորը արտադրու-
թյան կազմակերպման, ամեն տեսակ որ-
ւապուրդներէ կը ճատման, աշխատանքի
ալիւլի ճիշտ բաժանման և բանվորի կողմից
լը գործի տեսնիկան գիտենալու առաջ-
վանից ալիւլի լալ սլայմաններում:

Հին նորմաներ սահմանելու յերրորդ թե-
րությունն այն ե, վոր նորմաները սահ-
մանվում եյին, իսկ հետո նույն նորմաները
հաճախ վերանայվում եյին: Ինչո՞ւ եյին
վերանայվում: Վորովհետեւ նրանց վորակը
վատ եր: Չեղնարկություններում շատ եր
տարածված հետեյալ սլայկտիկան. հենց
վոր բանվորը դուրս եր գալիս վորոշ սահ-
մանից, իջեցնում եյին դնահատումը և
սահմանում եյին նոր նորմա: Այդպիսի
խառնաշփոթությունը չեր կարող, իհարկե,
չարդեւակել աշխատանքի արտադրողակա-
նության աճումը: Այժմ ստախանովական-
ներն այդ բոլորը կոտրեցին:

Ահա թե ինչու նոր նորմաներ սահմանե-
լիս պետք ե ճշտել, վոր նրանք իրենց վո-
րակով հաճախակի վերանայում չպահան-
ջեն, այլ գործեն յերկար ժամանակ և դրա-
նով իսկ չսահմանափակեն աշխատանքի ար-
տադրողականության աճումը: Ինչի՞ց ե
կախված նորմաների լավորակությունը:
Նախ և առաջ նրանից, թե ո՞վ ե մշակում
ու սահմանում այդ նորմաները: Մինչև
այժմ փաստորեն ո՞ւմ ձեռքումն ե գտնվում
նորմաների մշակումը: Յես կարծում եմ,
վոր սխալված չեմ լինի, յեթե ասեմ՝
ձեռնարկության ամբողջ աշխատանքը վո-
րոշող այդ կարեւորագույն գործը գործա-
րանում փաստորեն կենտրոնացված ե ան-
սլատասխանապաշտ, իսկ հաճախ կիսադրա-
դետ, յերկրորդական անձերի ձեռքին:

Սարգիսով—ճիշտ ե:

Անդրեյեվ—Այնպիսի մարդկանց ձեռ-
քին, վորոնք վոչ մի անմիջական առնչու-
թյուն չեն ունեցել ցեխի ու ձեռնարկու-

թյան ղեկավարման հետ,—այսպես կոչված նորմավորողների ձեռքին:

Բուդյոննի—ձիշտ է:

Անդրեյեվ—Իսկ ինժեներները և ցեխերի ղեկավարները միմիայն ստորագրում և ձեռագրում են կենտրոնի կենտրոնում ելին այդ նորմաները: Յես պետք է վաստակաւ տեղեկանք բերեմ, թե ի՞նչ են ներկայացնում այդ նորմավորողները՝ իրենց տեխնիկական մակարդակով: Ահա նույնիսկ մեր առաջավոր մեքենաշինական գործարաններում, 21 և 22 գործարաններում, 267 նորմավորողներից միայն 22-ն ինժեներ են, դրա փոխարեն 151 հողի վոչ մի մասնագիտական պատրաստութիւն չունեն, իսկ 8 հողի նույնիսկ հանրակրթական պատրաստութիւն չունեն, այսինքն բացարձակապես կիսազրապետ մարդիկ են: Ահա մի այլ որինակ ևս: Մեքենաշինական արդյունաբերութիւն 12 հազ. նորմավորողներից ինժեներներ են միայն 400 հողի, այսինքն մոտ 3 տոկ, տեխնիկները 2200 հողի յեն, այսինքն մոտ 20 տո-

կոսը, իսկ 9000 հողի, այսինքն բոլոր նորմավորողների 76 տոկոսը, տեխնիկական վոչ մի կրթութիւն չունի, և հաճախ բոլորովին կիսազրապետ մարդիկ են: Մինչդեռ վաստորեն այդ մարդկանց ձեռքումն է դրոշմում նորմավորման ամբողջ գործը մեր ձեռնարկութիւններում: Վերջին հաշիւով նորման հիմնականն է: Առանձին անհատական նորմաներից կազմվում է մեր տնտեսական ամբողջ պլանը և այդ հիմնականը մինչև այժմ դրոշմում է յերկրորդական, հաճախ կիսազրապետ մարդկանց ձեռքում:

Կարո՞ղ ենք արդյոք մենք այսուհետև ևս այդպես շարունակել գործը: Իհարկէ վոչ: Պարզ է, վոր նորմավորումը պետք է դրոշմով արտադրութիւն անմիջական ղեկավարների ձեռքում՝ ցեխում—վարպետի, ցեխի պետի ձեռքում, իսկ ամբողջ ձեռնարկութիւն մեջ—գիրեկտորի ձեռքում: Նրանք պետք է անձամբ սահմանեն նորմաները, իսկ գիրեկտորները պետք է քննեն այդ նորմաներն ըստ ելութիւն և հաս-

տատեն: Յեխերի պետերը վորպես իրենց ոգնական պետք ե ընտրեն ամենավորակյալ, տեխնիկապես դրագետ մարդկանց ե, վոր գլխավորն ե, նորմաների վերանայման ամբողջ դործին մասնակից դարձնեն ստա- խանովականներին: Ահա այն ժամանակ մենք՝ կռնենանք իսկական լավորակ, սոցիալիս- տական նորմաներ:

Ահա թե ինչպիսի գլխավոր թերություն- ներ կային մեզ մոտ հին նորմավորման բը- նազավառում ե ինչից մենք անպայման պետք ե խուսափենք նորմաների վերանայ- ման մեր առաջիկա պրակտիկայում: Պարզ ե, վոր նորմավորման վերաբերյալ բոլոր անդեկագրերը պետք ե դեն դցվեն, վորպես մի խլամ, վորը վոչ մի դեպքում մեզ չի ոգնի, այլ կխանդարի:

Որջոնիկիձե—Պետք ե այրել: (Ծափահա- րություններ):

Անդրեյեվ—Ճիշտ ե, ընկեր Սերգո, դրա- նից պետք ե սկսել նորմավորման դործը, իսկ նրա հիմքը պետք ե կազմեն ստախա-

նովյան աշխատանքի վորձը ե ստախանո- վականների մեթոդները:

Ստախանովյան աշխատանքի մեթոդները չառ հասարակ, պարզ մեթոդներ են ե նը- րանց մեջ վոչ մի առանձին դադտնիք չկա: Այժմ ամենուրեք ապացուցված ե, վոր ստախանովյան մեթոդները ստախանովա- կանի Ֆիզիկական ուժերի՝ ծայրահեղ բար- ման մեթոդներ չեն:

Կազանովիչ—Ճիշտ ե:

Անդրեյեվ—Արտասահմանում ամեն մի դադազած սրիկա, մասնավորապես Գերմա- նիայի Ֆաշիստական մամուլը, ստախանով- յան չարժման հաջողությունների առթիվ հասնում ե տխմարության գոհարների, մինչև իսկ պնդելով, թե մենք իբրև թե ընտրել ենք հսկաներին՝ մկանուտ մարդ- կանց, վորոնք կարող են ապահովել մեծ արտադրանք, ե սուաջ ենք դցել նրանց՝ մյուսներին դրդելու համար: Ավելի հիմար ի՞նչ կարող ե լինել, քան ինչ պնդում են այդ մարդիկ, վորոնք մեր հաջողություն-

ների առթիւ խեղդւում են դադանային կա-
տաղությունից :

Բուդյոննի—Ճիշտ ե.:

Որջոնիկիձե—Ճիշտ ե.:

Անդրեյեւ—Մեր ստախանովական հար-
յուր հաղարարութիւնները այժմ նոր-
ման դերակատարում են հաճախ հինգ,
տասն անգամ: Ի՞նչ մեթոդներով են հաս-
նում նրանք այդ բանին: Նախ և առաջ ի-
րենց գործի տեխնիկան գիտենալով: Նախ և
առաջ նրանով, վոր նրանք տիրապետել են
տեխնիկային, նրանք գիտեն մեքենան,
գիտեն, թե ինչպէս և շնչում նա, ինչ թե-
րություններ ունի նա և այլն:

Յերկրորդ՝ ստախանովյան արտադրողա-
կանությունը ձեռք է բերւում աշխատանքի
ամբիւր մեծ բաժանումով, այսինքն՝ հիմնա-
կան արտադրական ֆունկցիաներն ոժան-
դակ ֆունկցիաներից անջատելով, վորա-
կյալ բանութիւններն կենտրոնացնելով ար-
տադրական ֆունկցիաների վրա, նրանով,
վոր այժմ նրանք նյութ, գործիք ստանա-

լու, ամբարցնելու ամեն մի ոժանդակ աշ-
խատանք չեն կատարում, այլ դրա համար
նշանակւած են այլ բանութիւններ: Իսկ ստա-
խանովական բանութիւններն ամբողջովին բո-
ւաղւած են իրենց ուղղակի աշխատանքով՝
հանքահորում, դաղվահի կամ մուրճի
մոտ:

Յերկրորդ՝ ստախանովյան արտադրողա-
կանությունը ձեռք է բերւում մեխանիզմ-
ների պարապուրդները կրճատելով: Չոր-
րորդ՝ նրանով, վոր այդ մեխանիզմներն
ամբիւր արագ են աշխատում, կատարում են
ամբիւր մեծ թվով պտույտներ կամ ոգտա-
կար շարժումներ, ինչին ստախանովական-
ները հասնում են ամեն տեսակ համեմատա-
հարմարանքով, ամենահասարակ մեքենա-
յացումով և աշխատանքում իրենց ցույա-
բերած ճարպիկությամբ, ռիթմիկությամբ,
և հինգերորդ՝ նրանով, վոր ստախանովա-
կանը կանոնաւոր կերպով և ժամանակին
ապահովւում է նյութերով, նախապրո-
դատւած արտադրանքով, նրանով, վոր

ստախանովականն, որինակ, մետաղի մշակման բնագավառում մշտապես իր ձեռքի տակ ունի պահեստի կարգերն զործիքներ, պահեստի կտրիչներ և այլն, մի բան, վոր բացառում է հարկադրյալ, վոչ արտադրողական պարագուրդները:

Ահա, ընկերներ, ստախանովյան մեթոդների ստեղծ իմաստութունը: Այլելի ակնառու դարձնելու համար յես մի քանի տիպիկ որինակներ կբերեմ առանձին ստախանովականների պրակտիկայից:

Ստախանովականների հաջողության դադարները—ամերիկյան լավագույն նորմաների գերազանցման ճանապարհը—ամենից լավ բնորոշվում է շտամպելու պրոցեսի պահանջած աշխատանքային ժամանակի այն լուսանկարով, վորը հանված է մինչև ոտախանովյան շարժումը՝ 1934 թվականին և 1935 թ. հոկտեմբերին «FAS» գործարանի դարբնոցում: Հերթախոխության աշխատանքի կառուցվածքը բնորոշվում է հետևյալ տվյալներով,— բուն շտամպումը

այն ժամանակ դրավում էր աշխատանքային ժամանակի 46 տոկոսը, այժմ՝ 86 տոկոսը: Մեքենան կարգի բերելու և նորոգելու համար առաջ ծախվում էր աշխատանքային ժամանակի 18 տոկոսը, այժմ՝ 9 տոկոսը: Տաքանալուն սպասելն այն ժամանակ խլում էր ժամանակի 24 տոկոսը, այժմ՝ 0: Պարագուրդ՝ բանվորների մեղքով՝ այն ժամանակ 8 տոկոս, այժմ՝ 0: Այլը՝ այն ժամանակ 4 տոկոս, այժմ՝ 0:

Դադլյահաշիւության ստախանովյան: Այդ տեսակետից ցայտուն պատկեր է տալիս դադլյահաշիւների Որջնիկիձեյի անվան դործարանի չքանչանակիւր Փրեզերովչիկ ընկեր Գուդովի աշխատանքը: Մասնավորապես նրա վերջին ունկորդը № 372,028 դետալի վրա,—ուելովներային դադլյահաշիւ աղաության տուլի ներսի վախանի կախարիչը,—վորը տեխնիկական նորմալորման բյուրոյի հատային ժամանակային նորմայով պահանջում է 8,5 բոպե, և նախադժային նորմայով 6,6 բոպե, իսկ ընկեր

Գուղտվը պատրաստեց 0,6 բուլեյում: Դը-
րանով իսկ ընկեր Գուղտվը նորման կատա-
րեց 1.430 տոկոսով:

Արտադրական նորմաների բարձրացման
ուղիներն ամենից լավ բնորոշվում են բն-
կեր Գուղտվի աշխատանքի փաստական բն-
ժիմը տեխնիկական նորմավորման բյուրոյի
և նախագծի նորմաների հետ համագործելիս,
վոր ցույց և տալիս հետևյալ աղյուսակը.

Բեվոլվերային դազգյախի ներսի փակցի
կախարիչ պատրաստելու նախագծված
ու փաստական հատային ժամանակի ուղ-
յուսակը

	Գերմանական նախագծի նորման	Գործողական նորման	Փաստորեն ձևավորված ժամանակի
1. Լրացուցիչ ժամանակը	2,1	0,86	0,0
2. Ոժանդակ ժամանակը	1,0	1,5	0,1
3. Մեքենայի աշխատելու ժամանակը	3,5	6,14	0,5
Հատային գումարը	6,6	8,50	0,6

Ընկեր Գուղտվը փոխեց մշակման պրոցե-
սի տեխնոլոգիան՝

ա) Աշխատում և յերկու Ֆրեդերով՝ մեկի
փոխարեն, բ) միաժամանակ վեց դետալ և
դնում (ներսի փականի կափարիչ) մեկի
փոխարեն, աշխատում և կտրիչի 34 մետր
աբաղուլթյամբ մի բուլեյում, փոխանակ
նորմայով նախատեսված՝ մի բուլեյում 20
մետրի:

Ընկեր Յա. Պ. Բելլիսը պարզեցացրել է
Աշխատանքային Կարմիր Դրոշի շքանշա-
նով: Նա Կիրովի անվան դործարանի 4-րդ
կարդի տաշող և: Նորման կատարում և
280-300 տոկոսով: Տաշող «Բուլեյեր» դազ-
դյահի վրա նա տաշում և մոտորի կմախքի
բեռնները: Ամերիկայի «Ջիլ» գործարա-
նում այդ դետալը պատրաստելու համար
տրվում և 18 ժամ ժամանակ, Անգլիայի
«Մետրո-Վիկկերս» գործարանում՝ 11 ժամ:
Կիրովի անվան դործարանում 1934 թվական

նին նորման կազմում եր 18 ժամ, իսկ
 կարծր ձուլվածքներից պատրաստված կըտ-
 բիչներ մտցվելուց հետո՝ 1935 թվականին
 նորման սահմանվեց 12 ժամ 50 րոպե։ Ըն-
 կեր Բելիխը մոտորի կմախքը տաշելու հա-
 մար ծախսում է միայն 4 ժամ 30 րոպե։
 Նա այդ արդյունքին հասավ, ավելացնե-
 լով դադդյահի արագությունը, փոխելով
 կտրիչի ձևը և մտցնելով նոր ուղեբացի-
 րվածի մեջ քանակական հանելու գոր-
 ծում առաջարկելով կիրառել ձևավոր
 կտրիչ։ Ընկեր Բելիխը շատ լավ է ուսում-
 նասիրել իր դադդյահի, գործիքները և
 տեխնոլոգիական ամբողջ պրոցեսը։ Նա կա-
 լողացավ միջոցներ ձեռք առնել, վոր դադ-
 դյահի համար պատրաստվի կտրիչների
 յերկու կոմպլեկտ։ Ընկեր Բելիխը Կիրովի
 անվան գործարանում աշխատում է 1935
 թվի մայիսի 22-ից։ Գործարան և մտեղ
 վորպես սեպտեմբեր ամսին, ապա վորպես
 աշակերտ փոխադրվել է «Բուտեր» սիս-

տեմի աշտոյ դադդյահի վրա։ Հունիս
 ամսի վերջերից փոխադրվել է նույն դադ-
 դյահի վրա ինքնուրույն աշխատանք կա-
 տարելու։

Քիմիական գործարանի բանվոր ընկեր
 Գնեդինը սահմանեց հիմնական պրոդուկտ-
 ների ավելի ճիշտ փոխհարաբերութուն,
 վորի շնորհիվ վերացվեցին միջանկյալ յեր-
 կու Ֆիլարացիաները, կրճատեց ունակիա-
 յի տեղությունը, ավելացրեց քիմիական
 պրոդուկտի արտադրանքը՝ 24 ժամում 538
 կիլոգրամի փոխարեն հասցրեց 2512 կի-
 լոգրամի։

Անատոլայի արդյունաբերության ասպա-
 րեզում բանվոր քշտող ընկեր Չչերբակովը
 (Կոնդոպովի անտառային կետ) իր դադ-
 դյահը հարմարեցրել է իր հասակին, ձեռ-
 քի տակ ունի վոչ թե մեկ, այլ յերկու յի-
 րեք լավ սրած դանակ, իսկ ձյուղերը կըտ-
 բելու համար, ավելի քիչ ջանք գործա-
 դրելու նպատակով, գործածում է փոքր
 կացին, բացի դրանից, նա գործելով

վախկացնում ե վախը, յերբ նա ստան-
ե, և դրանով 5—6 անգամ ավելացնում ե
իր արտադրանքը՝ նորմայի հանդեպ:

Փայտահատ ընկեր Ստեպանովը (Սվոյ-
նենսկու անտառամեքենաբական կայան),
աշխատելով աղեղնային սղոցով, սկսեց
որական տալ 25 խորանարդ մետր՝ նախա-
տեսված 6 խորանարդ մետր նորմայի փո-
խարեն: Չնայած դրան, աղեղնային սղոց-
ները չատ վատ են մտցվում պրակտիկայի
մեջ, տրեստները և անտառարդյունարե-
րական անտեսությունները չեն ուղտադու-
րում արդեն իրենց արամադրության տակ
դանվող սղոցները: Այսպես, որինակ, «
100» տրեստում կա 12 հազար աղեղնա-
յին սղոց, իսկ աշխատում ե միայն 3 հա-
զարը, դրանք ել մտցվել են Յերկրային
կոմիտեյի ճնշումով:

Բայց ահա թե ինչ ե պատմում կառուցող
բանվոր՝ արմատուրչչիկ ընկեր Բուրինը.
«Առաջ արմատուրան կորացնում եյին վե-
րադիր բանալիով. դա բարդ գործ եր, իսկ

յես պատրաստեցի այլ սխառմի մի բա-
նալի: Այդպիսի բանալի կիրառելու չնոր-
հիվ արտադրման նորման հասավ 150 տո-
կոսի: Յես պատրաստեցի նաև մի ձեռքի
դաղբյա՝ ձեռավոր, ցանցեր հյուսելու հա-
մար, վորով արտադրողականությունն ա-
վելացվեց մինչև 250—300 տոկոսով:

Ընկեր Սուդարիկովն աշխատում ե փո-
նամանների «Պարիսկայա կոմունա» դոր-
ժարանում վորպես ներքան կարող 8-րդ
կարգի Փրեզերովչչիկ: Ընկ. Սուդարիկովի
աշխատանքում հիմնականն այն ե, վոր
նա փոխեց Փրեզերի սրումը: Փրեզերների
աշխատանքը, Փրեզերը նրա յեղանակով
սրելիս, համարյա վոչ մի լարում չի պա-
հանջում բանվորից և մեծ չափով բարձրա-
ցնում ե արտադրողականությունը: Ընկեր
Սուդարիկովը ներքանի կտրվածքը Փրեզե-
լու պրոցեքը կտաարում ե յերեք սլոուլաով
և հաամապատասխանորեն յերեք անգամ
բռնում ե ձեռքով վոսնամանը, մինչդեռ
մյուսները բռնում են 5—6 անգամ, կրկնե-

լով կտրեւր միւսնույն տեղում: Դրա շնորհիւ Սուլթանիկովը մի վտանաման ֆրեդելու համար ծախսում է 9,9 վայրկյան, մինչդեռ մյուս բանվորները, մինչև նրա մեթոդը կիրառելը, ծախսում էին 22,7 վայրկյան: Նորման 300 դույզ վտանաման լինելով, նա տալիս է 780—850 դույզ:

Գունցեվյան կամվոլային գործարանի ջուլհակ Մարուսյա Չեկունովան 2 դադգյահից անցավ 8 դադգյահի: Շնորհիւ այն հանդամանքի, վոր ցեխի պետ Յերոֆեյեյին իրականացրեց Չեկունովայի առաջարկները, — որինակ՝ լծակի կոնստրուկցիան փոխելը, վորը հնարավորութուն է տալիս ավելի արագ շարժում կատարելու մարշրուտով, շարժիչ փոկի լվանալն ու մաքրումը, վորով նվազեց սահումը, բացի դրանից, դադգյահներին արագութիւնը մի րոպեյում 130—ից մինչև 145 հարվածի հասցնելը և մաքոքի վրա թելի չատացումը — Չեկունովան 8 դադգյահի վրա որական

արտադրում է 172 մետր՝ յերկու դադգյահով 40 մետր արտադրելու փոխարեն:

Ինչպես տեսնում եք, դրանք, ստախանովյան այդ մեթոդները շատ պարզ են, բայց միւսնույն ժամանակ յես պետք է ստեմ, վոր, չնայած ամբողջ պարզութեան, նրանք պահանջում են արմատական փոփոխութիւն մտցնել մեր ձեռնարկութիւններին արտադրութեան ամբողջ կադմակերպման մեջ՝ արտադրութեան տեխնոլոգիական պրոցեսը փոխելու իմաստով, պահանջում են փոխել ձեռնարկութիւններում տեխնիկական պլանավորումը, փոխել աշխատ, վոր մեկը մյուսից հետ չմնա, վոր մեկը ճշտիւ համապատասխանի մյուսին: Աշխատանքի ստախանովյան մեթոդները պահանջում են ապահովել հումքի, կիսաֆարրիկատների, եներդիլայի կանոնավոր, անխափան մատակարարումը, պահանջում են մշտապես մաքուր ու կարգին պահել սարքավորումը, ունենալ կարգին գործիքների ու պահեստի մասերի պաշար,

բարեկամել մշակելու համար տրվող կիսաֆարքիկատներէ, ոժանդակ նյութերի վորակը և այլն; Վորքան ավելի շուտ ապահովի մեզ մոտ արտադրութեան կազմակերպումը փոխելու հաջ աշխատանքը, այնքան հաջող կերպով կկատարի տեխնիկական ավելի բարձր նորմաներին անցնելը, այնքան ավելի լայն ու խորը կճանաչուի մեզ մոտ ստախանովեան շարժումը:

Յերկրորդ հարցը, փոքր լուծումը պետք է ապահովի նոր, ավելի բարձր տեխնիկական նորմաներին անցնելը և ավելի ծախսի ստախանովեան շարժումը, բանվորներին տեխնիկական ուսուցման հարցն է: Վորքան յեռանդուն զբաղվենք մենք այդ գործով, այնքան հաջողութեամբ կանցնենք տեխնիկական նոր նորմաներին — այդ և վկայում ստախանովեան շարժման ամբողջ փորձը: Այժմ ստախանովեական և ուղում դառնալ բանվորների հմկայական մեծամասնութիւնը: Դա փաստ է: Հենց այդ և ստախանովեան շարժման բացառիկ հաղ-

թանակը: Ստախանովեական կարող և դառնալ ամեն մի բանվոր, ինչպես միանդամայն ճիշտ ասաց ընկեր Ստալինը: Անուայման միայն մեծ արտադրական ստաժ ունեցող բանվորը Հէ, վոր կարող և ստախանովեական լինել, ստախանովեական կարող և դառնալ ամեն մի բանվոր, նույնիսկ նա, ով միայն նոր է յեկել կոլտնտեսութեանից: Այդ ևն վկայում բաղմաթիվ փաստերը: Յեա կարող եյի բաղմաթիվ որինակներ բերել այդ տեսակետից, յերբ մարդը միայն մի տարի առաջ է յեկել գործարան, կամ հանքահոր, մի քիչ սովորել է, անցել է դաղդյահի աշխատանքին և այժմ տալիս է միջանի անդամ ավելի մեծ նորմա, քան ին վորակյալ բանվորը: Նշանակում է, ստախանովեական կարող և դառնալ յուրաքանչյուր բանվոր, բայց դրա համար անհրաժեշտ պայման է սովորել տեխնիկան, աիրապետել իր գործի տեխնիկային:

Ձայներ—ճիշտ է:

Անդրեյեվ—Ահա թե ինչու մեր տըն-

տեսական ու կուսակցական կարծիքներով—
թշուհները պետք է ամբողջ թափով ծափա-
լեն այդ աշխատանքը: Այն, ինչ վոր ար-
վել է մինչև այժմ և արվում է ներկայու-
մբ, պետք է անբավարար համարել: Յու-
րաքանչյուր ձեռնարկության մեջ պետք է
ավելի լաճն, ավելի լուրջ հիմքի վրա դնել
բանությունների տեխնիկական ուսուցումը:

Հաջորդ հարցը, վորի վրա յես կուղեկ
կանդ առնել, դա աշխատավարձի հարցն է:
Ստախոնովյան շարժման առջև ավելի լաճն
ճանապարհ քանալու համար հարկավոր է
աշխատավարձի աստիճանագրում վորքան կարե-
լի յես չուտով վերջ տալ նրա այն հետա-
մնաց ձևերին, վորոնք շարունակում են
կաշկանդել ստախոնովյան շարժումը և
աշխատանքի արտադրողականություն հե-
տադա խոսումը: Յեթե, որինակի համար,
համեմատենք աշխատավարձի զանազան
սխառն ունեցող առանձին ձեռնարկու-
թյուններ, տալա կստանանք ուղղակի ար-
չեցուցիչ մի պատկեր, ուղղակի որենք,

վոր այնտեղ, վորտեղ գոյություն ունի
պրոդերսիվ և անհատական գործավարձա-
յին վարձատրություն, այնտեղ, վորպես
կանոն, ստախոնովյան շարժումն ավելի
մեծ ծավալ ունի, այնտեղ նա առաջ է
դնում:

Ձայներ— ձիշտ է:

Անդրեյեվ—Իսկ այնտեղ, վորտեղ գո-
յություն ունի ժամանակավարձ, կամ բրի-
գադային, աղբերդատային գործավարձ,
այսինքն՝ դիմադուրի գործավարձ, այնտեղ
ստախոնովյան շարժումը դանդաղ է դար-
պանում:

Կազանովիչ — ձիշտ է:

Անդրեյեվ — Իսկ յեթե այդ ճիշտ է,
մենք պետք է վորքան կարելի յես չուտով
վերջ տանք աշխատավարձի այդ հետա-
մնաց ձևերին և այն ժամանակ ստախո-
նովյան շարժումն էլ ավելի արագ առաջ
կդնա: (Ծափահարություններ):

Յես պետք է նորից անհանգստացնեմ
ընկեր մանածագործներին: Պատահակա-

նությունն չե, վոր տեքստիլ արդյունաբերության մեջ աշխատանքի արտադրողականությունը չատ ցածր ե: Ինչո՞ւ: Այն պատճառով, վոր այնտեղ աշխատավարձի դործը ճիշտ չե դրված: Այնտեղ մինչև այժմ ել դոյություն ունի սլրողրեսիվ վարձատրություն նորմաների ներսում, այնպիսի սլրողրեսիվ վարձատրություն, վորը բանվորների աշխատավարձը բարձրացնում ե արդեն այն դեպքում, յերբ նա անցել ե իր նորմայի 80 տոկոսից, իսկ 100 տոկոսից ավելի արտադրելու դեպքում սլրողրեսիվ վարձատրությունը չի աճում, նա կանդ ե առնում: Դա ի՞նչ սլրողրեսիվ վարձատրություն ե: Չե՞ վոր դա փաստորեն վերացնում ե արտադրական սլանը: Կարելի յե համաստիօրեն ասել, վոր հատկապես աշխատավարձի այդ սխտեմն ուղղակի ճակատագրական դեր խաղաց տեքստիլ արդյունաբերության մեջ՝ դադրյաճների արտադրողականությունը բարձրացնելու իմաստով: (Ձայներ. — Ճիշտ ե):

Նա կաշկանդում ե դադրյաճների ու բանվորների արտադրողականությունը, դրա համար ել մանածագործներն արտադրողականության այդպիսի ցածր մակարդակի վրա յեն դտնվում: Համեմատած արդյունաբերության մյուս ճյուղերի հետ: Յեվ դուք, ընկեր մանածագործներ, պետք ե հրաժարվեք այդ արխայիկ սխտեմից ու անցնեք իսկական սլրողրեսիվ վարձատրություն ունենալու մյուս ճյուղերում ե նույնարկն ե կրարձրացնեք արտադրողականությունը ձեր արդյունաբերության մեջ: Արդյոք միայն մանածագործների՞ մոտ դոյություն ունեն աշխատավարձի հետամնաց ձևեր: Իհարկե, վոչ: Դրանք դոյություն ունեն նաև մյուս ճյուղերում ե նույնիսկ մեքենաշինության մեջ: Նշանակում ե, պետք ե քննել քոլոր ճյուղերն ու ձեռնարկությունները ե ավելի արագորեն անցնել աշխատավարձի հետամնաց ու աշխատանքի արտադրողականությունն արդելակող ձևերից առհասարակ սլրողրեսիվ

դործաւարձային վարձատրության: Այդ փորձը մենք ունենք: Պետք է միայն դիմել մեր ծանր արդյունաբերության, մետաղա-
ծուլման ու քարածուխի լավ որինականերին: Այնտեղ վոչ մի առանձին յուրահատուկ պայմաններ չկան: Մենք նրանց փորձը հա-
ջողությամբ կարող ենք փոխադրել ար-
տադրության մյուս բոլոր ճյուղերը: Յեւ
վորքան արագ կատարենք այդ, այնքան
ավելի արագ առաջ կգնա ստախանոյլյան
չարժուժը դեպի աշխատանքի արտադրո-
ղականության նորանոր բարձունքները:

ԻՆՏԵՆՏԻՐԵՐՆ ՈՒ ՏԵԽՆԻԿՆԵՐԸ ՁՊԵՏՔ Ե ՇԵՏ ՄՆԱՆ
ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ ԾԱՌԺՈՒՄԻՅ

Առայժմ դեռ ի՞նչն է կաշկանդում ստա-
խանոյլյան շարժումը: Այն, վոր ինժեներ-
ա-տեխնիկական կազմի դեռ զգալի մասն
ստախանոյլյան շարժման հետ համաճարլ
չի ընթանում: Յես պետք է ուղղակի ա-
ռեմ, վոր այստեղ Կենտրոնական Կոմիտե-

յի պլենումում հանդեռ յեկող առանձին
ընկերներ վորոշ չափով դեղադարդում,
չափազանց լավատեսորեն եյին գնահատում
տեխնիկական կազմի մասնակցությունն
ստախանոյլյան շարժմանը: (Ձայներ —
ձիշտ է): Յես դտնում եմ, վոր ընկ. Որ-
ջոնիկիձեն ճիշտ եր ասում, թե՛ վորտեղ
ինժեներները համաճարլ են ընթանում
ստախանոյլյան շարժման հետ, այնտեղ
ուղղակի հրաչքներ են կատարվում: Բայց
դործն այնպիսի վիճակի մեջ է, վոր նչա-
նակալից փաստերի հետ միասին, յերբ
տնտեսության մի շարք ճյուղերում ինժե-
ներա-տեխնիկական աշխատողները մաս-
նակցում են ստախանոյլյան շարժմանը,
մեղ մոտ ինժեներների և տեխնիկների զգա-
լի մասը դեռ հետ է մնում ստախանոյլյան
շարժումից:

Կալիգրիմա — ձիշտ է:

Անդրեյեվ — Իսկ ընկեր Ստալինն իր
ճառում առանձնապես շեշտում եր, վոր
մենք ստախանոյլյան շարժման բոլոր հա-

Ջողովթյունները կկարողանանք ինչպես
հարկն է իրացնել միայն այն ժամանակ,
յերբ այդ շարժումը գլխավորեն ինժեներ-
ներն ու տեխնիկները:

Ինչո՞վ կարելի չե բացատրել ինժեներա-
տեխնիկական աշխատողները հետ մնալն
ստախանովյան շարժումից: Արդյո՞ք կա-
րելի չե բացատրել այն բանով, Վոր մեր
ինժեներներն ու տեխնիկներն ստախանով-
յան շարժմանը դեմ են: Իհարկե վոչ: Նը-
րանք վոչ միայն ստախանովյան շարժ-
մանը դեմ չեն, այլ և ուղղում են մաս-
նակեւ նրան, բայց նրանց զգալի մասը
սլարդապես հետ է մնացել տեխնիկոյի բը-
նադավառում: Այն բանվորները, վորոնք
այժմ ստախանովականներ են, համառո-
րեն առաջ են ընթացել, սովորել են, տի-
րապետել են տեխնիկային, նրանք համար-
ձակորեն ներկա նորմաներից ավելի հետու
դնացին, իսկ ինժեներա-տեխնիկական աշ-
խատողները զգալի մասը, բարձրագույն
ուսումնական հաստատություններում հին

դասադրքերով, հին նորմաների հիման վրա
գիտելիքներ ձեռք բերելով, դրա վրա ել
մնացել է կանգնած, չի շարունակել սովո-
րել և այդ սլատճառով հետ է մնացել,
մինչդեռ տեխնիկան առաջ է դնացել: Կա-
պիտալիստական արտադրության հին նոր-
մաների հիման վրա դաստիարակված լինե-
լով, նրանք չսփառանց վարժվել են դրանց:
Պա նրանց դժբախտությունն է, և նրանց
հարկավոր է ամեն կերպ ողնել առաջ ըն-
թանալու նոր տեխնիկային տիրապետելու,
իրենց գիտելիքներն ընդարձակելու, փոր-
ձի, համարձակության ու նախաձեռնու-
թյան գործում, վորն անհրաժեշտ է սոցիա-
լիստական արտադրության համար: Այդ
իմաստով նրանք պետք է չատ բան սովո-
րեն ստախանովականներից, անսլաքման սո-
վորեն ու կրկին սովորեն ստախանովական-
ներից, վորքան ել սլարադոջն թվա այդ:
(Ծափահարություններ):

Պետք է ամեն կերպ ողնել ինժեներա-
տեխնիկական կազմին, վորպեսզի թեթևա-

նա ցեխերի պետերի, վարպետների ու յեն-
թավարպետները բեռնալորումը՝ նրանց
վոչ հատուկ ամեն տեսակ ֆունկցիաներից։
Այդ տեսակետից դոյություն ունեցող ան-
նորմալությունները բնորոշելու համար
վորպես որինակ կբերեմ Գորկու՝ դադգյահ-
ների գործարանի հավաքման ցեխի պետ
ընկեր Զարայենկոյի հայտարարությունը։
«Ժամանակ չկա, —ասում ե ընկ. Զարայ-
ենկոն, —մտածել ռադիոնալացման հար-
ցերի մասին, տեխնոլոգիական պրոցեսի
հարցերի մասին։ Մարդ հարկադրված ե
դբաղվել ամեն ինչով, միայն վոչ արտա-
դրական պրոցեսի կազմակերպման հարցե-
րով, վոչ տեխնիկայի հարցերով։ Յես ան-
ձամբ ստիպված եմ լինում ամենից ավելի
վաղվել ցեխերում և գործարանային վար-
չության մեջ։ Թե՛ յես, թե՛ ցեխային ին-
ժեներա-տեխնիկական աշխատողներն զբաղ-
վում ենք բացառապես պահածող դետալ-
ները, գործիքները և այլն ճարելով։ Դրա
վրա ծախսվում ե ժամանակի ամբողջ 100

տոկոսը։ Կարելի չե տյսպես ասել՝ յե-
չատ քիչ առիթ եմ ունենում գլխով աշխա-
տելու, ավելի շատ աշխատում եմ վոտնե-
րով»։

2

Արդյո՞ք միմիայն դադգյահների գործա-
րանումն ե այդպես։ Իհարկե վոչ։ Այդ տե-
ղի ունի նաև մեր մյուս ձեռնարկություն-
ներում։ Ուստի հարկավոր ե ազատել տեխ-
նիկական կադմը նրան վո՛չ-հատուկ, վո՛չ-
տեխնիկական աշխատանքից և հարկադրել
նրան զբաղվել իր գործով, այսինքն՝ տեխ-
նիկական դեկավարությամբ և արտադրու-
թյան կազմակերպմամբ։

Բայց կա մի այլ հանգամանք ևս, վորն
անտարակույս պատճառ ե հանդիսանում,
վոր ինժեներա-տեխնիկական կադմը բավա-
կանաչափ չի մասնակցում ստախանովյան
չարժմանը. դա շատ դեպքերում՝ նրանց աշ-
խատավարձի սխալ սխտեմն ե։ Մեր ին-
ժեներա-տեխնիկական կադմը, բացի մե-
տաղաձուլումից ու քարածխից, վորպես
կանոն, վարձատրվում ե ռոճկային սխ-

տեմով: Լավագուշն դեպքում տեղ-տեղ
դեռևս չատ անկատար ձևով դոյություն
ունի այսպես կոչված պրեմիա՝ լավ աշ-
խատանքի համար: Իսկ աշխատավարձի
ուղղակի կապ արտադրանքի հետ՝ դոյու-
թյուն չունի: Դա ճիշտ չէ: Այնքան եւ
դժվար չէ ուղղակի կապ հաստատել ին-
ժեների աշխատավարձի և արտադրանքի
միջև: Լինի դա պրոգրեսիվ վարձատրու-
թյուն կամ պրոգրեսիվ պրեմիա, բայց
տեխնիկական կադմի աշխատավարձը հար-
կալոր ե անսլաբման կապել արտադրանքի
հետ, տեխնիկական դեկավարին նույնպես,
ինչպես և բանվորին, շահագրգռել աշ-
խատանքի արտադրողականության բարձ-
րացմամբ և տեխնիկայի լրիվ օգտագործ-
մամբ: (Մախախարություններ):

Յես դարձյալ պետք ե մատնանշեմ տեքս-
տիլ արդյունաբերությունը: Նրանց մոտ
միանգամայն աննորմալ դրության մեջ են
գտնվում յենթավարպետները, վորոնք
փաստորեն լուծում են դադդյահների ար-

տադրողականության հարցը: Նրանք ստա-
նալով հաստատուն ոռճիկ, այժմ ջուլհա-
կուհիները պակաս են վաստակում: Յեն-
թավարպետների աշխատավարձը վոչ մի
կապ չունի արտադրական առաջադրանքնե-
րի կատարման հետ: Յեվ տեքստիլ սար-
քալորման ցածր օգտագործումը մասամբ
բացատրվում ե նրանով, վոր տեքստիլ
ձեռնարկությունների տեխնիկական կադմը
նյութապես անմիջականորեն չի շահագր-
գրված: Յեթե այլ կերպ լիներ, յենթա-
վարպետն անսլաբման կաշխատեր արագաց-
նել դադդյահների աշխատանքը, մշտապես
կարգին պահել դրանք և այլն: Իսկ, չնոր-
հիվ այն հանգամանքի, վոր մանածագործ-
ների մոտ տեխնիկական կադմի վարձա-
տրությունը գտնվում ե կատարելապես
աննորմալ վիճակում, ուղղակի մտանդ ե
սպառնում, վոր ներկայիս յենթավարպետ-
ները ցիրուցան կլինեն, դառնալով ջուլ-
հակներ ու մանողներ, չե՞ վոր մանածա-
գործների մոտ յենթավարպետը, ասենք,

կենտրոնական դեմք և արտադրութիւնը կարգի բերելու բնադաւառում:

Ահա թե ինչու տեխնիկական կադմի վարձատրութեան սիստեմի անհրաժեշտ փոփոխութիւնն անպայմանորեն աւելի լայն ճանապարհ կհարթի և կխթանի տեխնիկական կադմին՝ անցնելու աշխատանքի ստանդարտի մեթոդներին:

Յեւ, վերջապես, վերջինը՝ կուսակազմակերպութիւնների աշխատանքն ստանդարտի շարժումը ծավալելու ասպարեզում:

ԿՈՒՍԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՅԵՎ ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ ԾԱՐԺՈՒՄԸ

Ընկեր Ստալինն իր ճառում ասաց.

«Անհրաժեշտ է, վոր մեր կուսակցական կազմակերպութիւնները լծվեն այդ գործին և ոգնեն ստանդարտիւններին՝ շարժումը մինչև վերջը հասցնելու»:

Դա, յերեւի, վերջին հաշիւով կլուծի ստա-

խանութիւն շարժման հաջողութիւնը և այն ամենը, ինչ վոր կապված է ստանդարտիւն շարժման հետ: Այս կամ այն ասպարեզում կամ ձեռնարկութեան մեջ այդ շարժման հաջողութիւնն ուղղակի կախված կլինի նրանից, թե ինչպես կվարվեն կուսակցական կազմակերպութիւնները, ինչպես վկարողանա այս կամ այն կուսակցական կազմակերպութիւնը գլխավորել ստանդարտիւն շարժումը:

Ստանդարտիւն խորհրդակցութեանն ընկեր Ստալինի ունեցած յելույթից հետո կուսակցական կազմակերպութիւնները յեռանդուն կերպով դադարեցին ստանդարտիւն շարժմամբ: Իրենց ձիգ տվին նաև կուսակցական այն կազմակերպութիւնները, վորոնք հետ ելին մնում—Վերդուվի, Չելյարինսկի, Արեմոյան Սիբիրի և այլ կազմակերպութիւնները: Բայց կարելի՞ չէ արդյոք ասել, թե կուսակցական կազմակերպութիւններն ամենուրեք գործն այնպես են առաջ տանում, ինչպես, որինակ,

մեր Դոնեցի կուսակցական կազմակերպութ-
յունը, վորի աշխատանքի մասին այստեղ
Կենտկոմի պլենումում ղեկուցեց ընկեր
Սարգիսովը: Յես կարծում եմ, վոր նրա
ճառը մեծ գոհունակությամբ լսեցին այս-
տեղ ներկա գտնվող բոլոր Ժողովական-
ները:

Ձայներ— Ճիշտ է: (Ծափահարություն-
ներ):

Անդրեյեվ— Այդ ճառը հռետորի արվեստ
չէր, նա արտացոլում էր Դոնեցի կուսակ-
ցական կազմակերպության աշխատանքի
իրական վիճակը և ստախանովյան շարժ-
ման ղեկավարման ասպարեզում նրա ձեռք
բերած իրական հաջողությունները:

Ձայներ— Ճիշտ է: (Ծափահարություն-
ներ):

Անդրեյեվ— Այժմ, ընկերներ՛ր, հատկա-
պես այդպիսի մոտեցում, այդպիսի աշխա-
տանք է պահանջվում յուրաքանչյուր կու-
սակցական կազմակերպությունից՝ ստա-
խանովյան շարժման ասպարեզում: Կարելի՞

յի արդյոք ասել, թե այժմ մեր բոլոր կու-
սակցական կազմակերպությունները դործն
առաջ են տանում այնպես, ինչպես Դոնեցի
կուսակցական կազմակերպությունը: Դրժ-
բախտաբար, վո՛չ: Այդ տեսակետից կու-
սակցական կազմակերպությունների ղե-
կավարման մեջ դեռ չատ թուլություններ
կան:

Ի՞նչ բանի յեն հանդում կուսակցական
աշխատանքի առաջիկա խնդիրներն ստա-
խանովյան շարժման բնադավառում: Նախ
և առաջ այն բանին, վոր ապահովվի կո-
մունիստների առաջատար դերը ձեռնար-
կություններում՝ ստախանովյան շարժ-
ման բնադավառում: Մեզ մոտ քիչ չեն
այնպիսի որինակներ, յերբ կոմունիստնե-
րը ձեռնարկության մեջ նախաձեռնություն
են ստանձնում և ղլխավորում են ստա-
խանովյան շարժումը: Քիչ չեն նաև այն-
պիսի որինակներ, յերբ կոմունիստները
հետ են մնում, յերբ կոմունիստների ղեղավի
մասը դեռ ստախանովական չէ, իսկ մենք

ստախանովյան շարժումը կարող ենք ինչ-պես հարկն ե ծավալել միայն այն ժամանակ, յերբ կոմունիստները գլխավորեն այդ շարժումը: Յս կարող եյի մատնանշել հետևյալ որինակները, վորոնք բնավ բացառություն չեն կազմում, յերբ կոմունիստները դեռ հետ են մնում ստախանովյան շարժման մեջ: Որինակ՝ Կուլեբայկան դործարանը: Դա լուրջ դործարան ե: Այնտեղ կոմունիստները 759 հոգի յին, նրանցից ստախանովական են միայն 75 հոգի, իսկ դործարանում կա 632 ստախանովական: Ռադիո-հեռախոսային դործարան (Գորկի)՝ կոմունիստ՝ 486 հոգի, նրանցից ստախանովական են միայն 35 հոգի: Բալախայի թղթի կոմբինատ — կոմունիստ՝ 340 հոգի, նրանցից միայն 13 ստախանովական: Ինչ են ցույց տալիս այս թվերը: Նրանք ցույց են տալիս, վոր կոմունիստները մի շարք դեպքերում հետ են մնում ստախանովյան շարժումից, վոր մի շարք ձեռնարկություններում կոմունիստ-

ները դեռ առաջատար ուժ չեն և չեն դրլխավորում ստախանովյան շարժումը: Ուստի, կուսակցական աշխատանքի առաջնակարգ խնդիրն ե՝ ապահովել կոմունիստների առավելագույն մասնակցությունն ստախանովյան շարժմանը, ապահովել կոմունիստների առաջատար նշանակությունն այդ շարժման մեջ:

Ստախանովյան շարժման բնագավառում կուսակցական կազմակերպությունների յերկրորդ խնդիրն ե՝ ղեկավարել այնպես, վոր չմոռացվեն հետ մնացող ճյուղերը, վոր ուշադրությունը կենտրոնացվի վոչ միայն հսկա դործարանների, Փարբիկաների, շախտերի վրա, այլև չմոռացվեն տեղական մյուս ճյուղերը: Իսկ չափ մի շարք դեպքերում դործնականում դրությունն այնպես ե, վոր բոլորը խոշոր ձեռնարկություններն են վաղում. յեթե կա տրակտորային դործարան, ապա բոլոր ուժերը կենտրոնացվում են այնտեղ, իսկ ինչ վերաբերում ե սննդի, տեղական, չի-

նարարական արդյունաբերութեանը, տը-
րանսպորտին և այլն, դրանց մատին մո-
ռանում են: Ճիշտ ղեկավարելն այն ե,
վոր ուշադրութեանը և ուժերը բաշխվեն
այնպես, աշխատանքը կազմակերպվի այն-
պես, վոր չմոռացվեն հետ մնացող, բայց
չստ կարևոր ճակատամասերը:

Գործնական ղեկավարման յերրորդ խն-
դիրն ե՝ կուսակցական կազմակերպու-
թյունների աշխատանքում ամենից քիչ
դբարդվել ստախանովականների ձևական
հաշվառման հարցերով, իսկ միջանի կու-
սակցական կազմակերպությունների աշ-
խատանքը մասամբ դրան ե հանդում—հաշ-
վարկել, թե ձեռնարկության մեջ կամ
մարդում վորքան ստախանովական կա,
հաշվառման յենթարկել նրանց և այլն:
Բայց մի՞թե այդ ե բանը: Գործը սահմա-
նադրակել դրանով, նշանակում ե տալալել
ստախանովյան շարժումը: Բանը վոչ այն-
քան հաշվառումն ե, վորքան մշտապես
ղեկավարելը և ստախանովյան շարժման

իրական կազմակերպման ստուգումը: Ի՞նչ
ոգուտ նրանից, վոր առանձին դործարան-
ներում ու ֆաբրիկաներում կան հաղարա-
վոր և ավելի ստախանովականներ, բայց
դործարաններն իրենց պլանը չեն. կատա-
րում: Իսկ այդպիսիները կան:

Կուսակազմակերպության հաջորդ խնդիրն
ե՝ պայքար մղել ստախանովյան շարժման
ամեն տեսակ խեղաթյուրումների դեմ:
Կա՞ն արդյոք այդպիսի խեղաթյուրում-
ներ:

Ձայներ— Կան:

Անդրեյեվ — Անշուշտ կան և չեն կարող
չլինել:

Այդ խեղաթյուրումները նախ և առաջ
արտահայտվում են այն բանով, վոր տեղ-
տեղ ստախանովյան շարժմանը սխալ ուղ-
ղություն ե տրվում: Դարձյալ տեքստիլ
արդյունաբերությունը ցայտուն որինակ ե
հանդիսանում այդ հաստատելու համար:
Այստեղ ընկեր Նոսովը հանդես յեկավ և
հուպ տվեց թեթև Արդյունաբերության

ժողովոմատին, իսկ վո՞րտեղ եր ի վանովո-
յի կուսակցական կազմակերպությունը:
Իսկ ինչո՞ւ նա հուղից այդ գործը:

Ստախանովյան շարժման մեջ դեկամբր-
ման բյուրոկրատիկ խեղաթյուրում ե այն,
վոր տնտեսական առանձին կազմակերպու-
թյուններ վորձ են անում ամբողջ դործը
սահմանափակել ստախանովականների ձե-
վական հաշվառամբ: Քիչ չեն և կլինեն
այնպիսի տնտեսավարներ, վորոնք կվոր-
ձեն քողարկվել ձևական թվերով՝ ստա-
խանովականների մեծ քանակով, իսկ պլա-
նի և նորմաների կատարումը նրանց մոտ
վատ դրության մեջ կլինի: Անհրաժեշտ
ե անողորձար մերկացնել ստախանովյան
շարժման նկատմամբ ցուցաբերվող այդ
ձևական, բյուրոկրատիկ մոտեցումը:

Իսկ մի՞թե քիչ են այնպիսի դեպքերը,
յերբ աշխատում են գլուխ պրծացնել շա-
ղաղբատելով ստախանովյան շարժման
մասին: Մի՞թե մեզ մոտ քիչ ալելուլայա-
հուժյուն կա ստախանովյան շարժման

չուրջը, ամեն տեսակ խոսարաններ, մեծ
թվով ժողովներ, նիստեր, իսկ գործ՝ չկա,
իսկ ստախանովյան շարժման իսկական
կազմակերպվածություն՝ քիչ ե: Այդ նը-
շանակում ե, վոր բյուրոկրատացած ա-
ռանձին տնտեսավարներ ու արհմիութե-
նական աշխատողներ բոլջևիկյան աշխա-
տանք կատարելու փոխարեն ուզում են ա-
ղատվել ստախանովյան շարժումից և խեղ-
դել վերջինս շաղաղբատության մեջ: Ան-
հրաժեշտ ե անհապաղ մերկացնել այդ բո-
լոր խեղաթյուրումները և այս կամ այն
ձեռնարկության մեջ գոյություն ունեցող
ստախանովյան շարժման վիճակի մասին
դատել վոչ թե ճոճաբան բառերի ու բանա-
ձևերի թվից, ալ իրական արդյունքնե-
րից: Իսկ մի՞թե քիչ են մեզ մոտ այնպիսի
դեպքեր, յերբ աշխատում են ստախանով-
յան շարժումը սահմանափակել առանձին
մարդկանց ռեկորդներով և դրանով սպառ-
ված են համարում իրենց խնդիրը: Մի՞թե
գա ստախանովյան շարժման խեղաթյու-

իւմ չե: Ստախանովյան շարժումն սպորտ
և անհատների մրցություն չե, այլ բան-
վորների մասսայական շարժում:

Սակայն կուսակցական կադմակերպու-
թյունների ավելի կարևոր խնդիրն այն է,
վորի մասին խոսել եր ընկեր Ստալինը՝
«Մանձահարել տնտեսավարներից ու ին-
ժեներա-տեխնիկական աշխատողներից այն
բոլոր տարրերը, վորոնք համառորեն կռու-
չել են հնին, չեն ուզում առաջ շարժվել
և սխտեմատիկաբար արգելակում են
ստախանովյան շարժման ծավալումը»:

Ստախանովյան շարժումն այնպիսի շար-
ժում է, վորը վերջնականապես կիջի
կապիտալիզմի վերջին մնացորդները մեր
սոցիալիստական տնտեսության մեջ՝ կա-
պիտալիստական տնտեսությանը հատուկ
տեխնիկական հին նորմաները և աշխա-
տանքի արտադրողականության մակարդա-
կը: Արդյոք մեր տնտեսական կադմակեր-
պություններում բուրժուական կապիտա-
լիստական այդ նորմաների պաշտպաններ

կա՞ն, այսինքն այսպես կոչված «սահմա-
նականներ»: Այո՛, կա՛ն: Այդ դիրքն ամե-
նացայտուն կերպով արտացոլեց Հաղոր-
դակցության ճանապարհների ժողկոմատի
արդեն մերկացված մասնաղետների մի
խումբ, վորի մասին խոսեց ընկեր Ստա-
լինն իր ճառում: Ստախանովյան նորմա-
ները հանդիսանում են սոցիալիստական
աշխատանքի հաղթանակն արտադրության
կապիտալիստական նորմաների նկատ-
մամբ, հանդիսանում են կապիտալիզմի
վերջին մնացորդների արմատահանումը
մեր արտադրությունից: Ուստի պարզ է,
վոր այդպիսի շարժում չի կարող տեղի
ունենալ առանց դատակարգային թշնամի-
ների վճռական դիմադրության: Բոլորին
հայտնի բաղմարթիվ փաստեր վկայում են,
վոր մեր ձեռնարկությունները թափան-
ցած դատակարգային թշնամիները սուր
պայքար են մղում. այդ արտահայտվում
է ձեռնարկություններում կատարվող ամեն
տեսակ վնասարարությամբ, այն մեխա-

նիզմների փչացումով, վորոնց վրա աշխատում են ստախանովականները, աւանձին ստախանովականների դեմ ուղղված տեռորով և նրանց վախեցնելով: Ամեն ինչ ցույց է տալիս, վոր դասակարգային թըշնամին ակտիվացել է ստախանովյան շարժման դեմ իր մղած պայքարում: Իսկ մյուս կողմից ստախանովյան շարժմանը դիմադրություն են ցույց տալիս տնտեսավարների ու տեխնիկական աշխատողների այն պահպանողական տարրերը, վորոնք դեռ դերի յեն հին նորմաների ձեռքին, վորոնք չեն ուզում առաջ ընթանալ, վորոնց շատ հոգս ու շանհանդստություն կպատճառի ստախանովյան շարժումը՝ աշխատանքի վերակառուցման ասպարեզում: Այդպիսի քիչ սաբոտաժ հայտարարվեց: Իսկ վորքանը դեռ չի հայտարարվել: Անպայման, ավելի մեծ մասը չի մերկացված, վորովհետև այժմ վոչ վոք չի համարձակվի բացել բաց հանդես դալ ստախանովյան շարժման դեմ—ստախանովյան շարժումն ան-

հապաղ կտրորի և փոշի կդարձնի նրան: Ուստի դասակարգային թշնամիների, կուսակցության ամեն դուշնի թշնամիների աշխատանքը, սաբոտաժը, ստախանովյան շարժման նկատմամբ ցուցաբերվող դիմադրությունը շատ նրբորեն քողարկվում են, վորպեսզի անիվի մեջ փայտ կոխեն և դանդաղեցնեն այդ շարժումը: Հանցանք կլիներ թերադնահատել այդ: Մեր խնդիրն է՝ հաղթահարել այդ դիմադրությունը, անողորմաբար ջախջախել ստախանովյան շարժման թշնամիներին ու սաբոտաժնիկներին և դրանով իսկ ավելի լայն ճանապարհ բանալ նրա առաջ:

Ճիշտ է, վոր մեր մամուլը մեծ աշխատանք է ծավալել ստախանովյան շարժման ասպարեզում, սակայն, աչքի անցկացնելով մեր կետրոնական և տեղական թերթերը, դասակարգային թշնամիներին և ամեն տեսակ սաբոտաժ մերկացնելու աշխատանքի տեսակետից, դժբախտաբար, պետք է թույլ համարել թերթերի այդ

աշխատանքը: Թերթերը բացահայտորեն
թերադնահատում են այդ խնդիրը: Ահա
թե ինչու, չնայած այն հսկայական հաջո-
ղություններին, վոր տառացի ամեն որ
ձեռք է բերում մեր ստախանովյան չար-
ժումը, այնուամենայնիվ մեր բոլոր կադ-
մակերպությունների հեղափոխական զգո-
նությունը պետք է բարձրացվի և ավելի
ուժեղացվի սլայքաբլր ստախանովյան չարժ-
ման նկատմամբ ցուցաբերվող ամեն մի
դիմադրություն ջախջախելու համար:

Ի՞նչ հետևություններ կարելի յե անել:

Առաջին հետևությունը՝ ստախանովյան
չարժումը դանդաղեցնել և դեռ սկզբնական շրջ-
անում: Կուսակցական ու տնտեսական
կադմակերպությունները, կոմյեբիտմիտու-
թյունը, արհմիությունները դեռ հսկա-
րական աշխատանք ունեն կատարելու:

Յերկրորդ: Մենք այժմ կանգնած ենք մի
կոնկրետ խնդրի առաջ. դա ամբողջ ձեռ-
նարկություններով ստախանովյան աշխա-
տանքի անցնելու խնդիրն է:

Յերրորդ: Պարզ է, վոր ստախանովյան
չարժումը նախապատրաստեց մեր ամբողջ
տնտեսության հսկայական թռիչքը դեպի
առաջ, վորի չափն այժմ դժվար է մեղ
նույնիսկ արտակերպացնել: Նա, անտարա-
կույս հետ կթողնի հսկայական այն տեմ-
պը, վորով մենք մինչև այժմ առաջ ենք
գնացել տնտեսական շինարարության առ-
աքարեղում:

Չորրորդ: Ստախանովյան չարժումը
հաղթեց այն բանով, վոր բանվորների դե-
րակշռող մեծամասնությունն այժմ ուզում
է ստախանովյան լինել: Ստախանովյա-
կանները հսկայական վորձ դրին մեր տը-
րամադրության տակ՝ արտադրողականու-
թյունն ալիքացնելու, նորմաները վերա-
նայելու, նախադժային կարողությունները
վերանայելու համար: Այժմ ամբողջ դոր-
ծը կախված է ստախանովյան չարժումը
ճիշտ ղեկավարելուց և կադմակերպելուց:
Այժմ ամեն ինչ կախված է մեզանից, վոր-
պեսզի վորքան կարելի յե կարճ ժամա-

նակամիջոցում յուրացնենք այդ շարժման
մեծագույն հաջողութիւնները:

Յեւ կասկածից վեր ե, վոր մեր կու-
սակցութիւնը, մեր մեծ Ստալինի իմաս-
տուն ղեկավարութեամբ, կազմակերպելով
սոսախանութեան շարժումը՝ նոր մեծագույն
հաղթանակներ կբերի մեր յերկրին: (Բուրն
ծափահարութիւններ, բոլորը վստփի յեն
կանգնում):

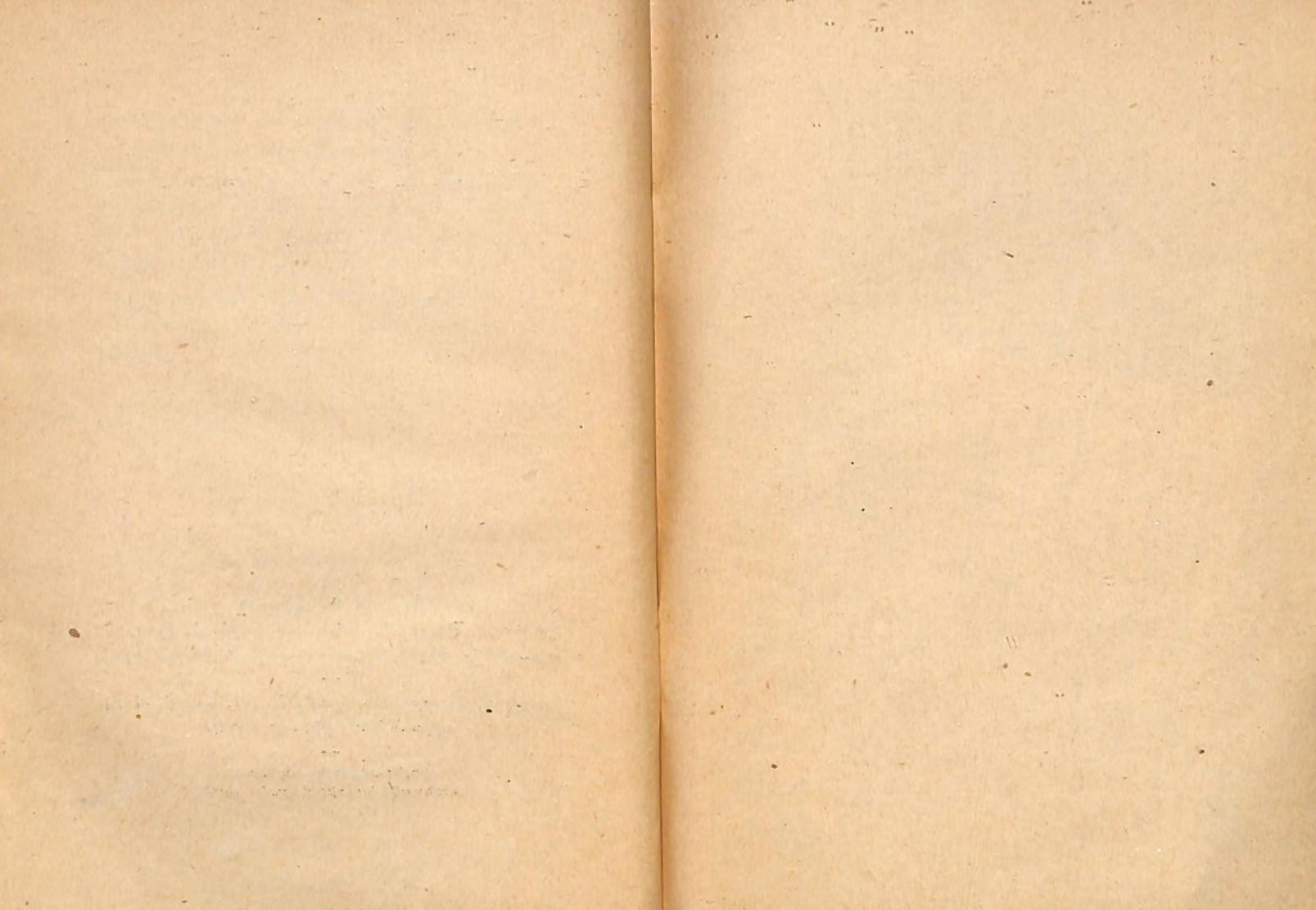
Խմբ. Հ. Գասպարյան

Թարգմ. Հ. Թուրշյան, կոնսր. սրբագրիչ Լ. Աբովյան,
սրբագր. Վ. Զիդելյան, տիխն. Խմբ. Տ. Սաչվանքյան

Գլավիտի լիազոր 1044, հրատ. № 347, պատվ. № 11,
տիրաժ 6000, ինդէքս II—80

Հայկուսեացի տպարան,
Գեղեվան, Ալլանկերդյան № 27

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0193018

1968 10 10

1968 10 10

1968 10 10

1968 10 10
1968 10 10
1968 10 10
1968 10 10